

Oslo 26 februar 2024

Det kongelige justis- og beredskapsdepartement
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 24/68

Høring - forslag til endringer i våpenlova (helautomatisert saksbehandling og endret gebyrhjemmel)

Norsk Våpenhistorisk Selskap (NVS) viser til høringsskriv utsendt av Det kongelige justis- og beredskapsdepartement 15 januar 2024 og vil med dette gi en uttalelse om de endringer i våpenloven som er foreslått.

Om Norsk Våpenhistorisk Selskap (NVS)

NVS ble etablert i 1950 og er landets største forening for våpensamlere. NVS har per februar 2024 ca 1050 medlemmer. NVS er basert i Oslo, men har også 9 lokalforeninger over hele landet. NVS arrangerer månedlige møter i Oslo og i lokalforeningene.

Våpensamlingene tilhørende NVS mange medlemmer bidrar på en positiv måte til å bevare den norske kulturarven, og til å dokumentere utviklingen av norske og norskbrukte våpen gjennom de siste hundreår.

NVS er avhengig av et fornuftig og forutsigbart regelverk, som muliggjør fortsatt bevaring av skytevåpen i seriøse samlinger. NVS håper at endringer i våpenloven og våpenforskriften, ikke vil føre til rammebetingelsene for samling forverres.

Automatisert saksbehandling

NVS er positive til helautomatisert saksbehandling av våpensøknader dersom det vil kunne effektivisere våpenforvaltningen og redusere saksbehandlingstiden. NVS har ingen innvendinger til at det gis en slik hjemmel i våpenlovens § 38, gitt at vanlige personvern hensyn er ivarettatt.

NVS vil påpeke at automatiserte avgjørelser forsterker behovet for at politiet ved klage foretar en reell manuell vurdering av om avgjørelsen bør omgjøres før de eventuelt sender saken videre til klageinstansen. Vårt inntrykk er at klager i våpensaker ofte viderefremmes til klageinstansen med liten eller ingen reell vurdering av om vedtaksmyndighet bør omgjøres. Dette er generelt uheldig, men vil være særlig uheldig der det ikke er foretatt noen manuell vurdering forut for vedtaket.

NVS vil derfor anbefale at det i forbindelse med lovendringen forutsettes at det etableres rutiner for at dette skjer.

Gebyr ved behandling av våpensøknader

Dagens adgang til innkreving av gebyr til dekning av våpenforvaltningen er gitt i våpenlovens § 37: «*Politiet kan krevje gebyr for å dekke våpenforvaltninga sine utgifter til å utferde løyve eller godkjenningar som er gjevne i eller i medhald av denne lova.*» Våpenforskriftens § 12-2 gir så en oppstilling over hvilke gebyr som kan innkreves for forskjellige løyver og

godkjenninger.

NVS forstår høringsnotatets punkt 4.1 og 4.2 slik at Departementet nå i tillegg vil ha en hjemmel for innkreving av gebyr for kontroll av løyver og godkjenninger, med andre ord en betydelig utvidelse av dagens gebyrregime. Dette er tydelig angitt i punkt 4.2 (tredje avsnitt): «Lovforslaget åpner dessuten for at utgifter knyttet til kontroll med løyver eller godkjenninger kan inngå som en komponent i gebyrgrunnlaget.»

Notatets punkt 4.2 (første avsnitt) viser videre: «Etter forslaget får politiet en gebyrhjemmel som muliggjør inndekning av våpenforvaltningens reelle kostnader.» Det uttales også: «Dagens gebyrinntekter dekker ikke det våpenforvaltningen koster.»

Det er med andre ord åpenbart at begrunnelsen for et endret gebyrregime er et ønske om bedre inntjening/dekning av alle kostnader til våpenforvaltningen. Påstanden i siste setning av punkt 4.2 første avsnitt er ikke dokumentert.

Notatets punkt 4.2 (fjerde avsnitt) viser til «Finansdepartementets Bestemmelser om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering» (rundskriv R-112/15). Det hevdes at en endret gebyrmodell vil være i tråd med dette rundskrivet.

Dette er ikke uten videre korrekt. Rundskrivet angir eksempelvis i punkt 3.2.1 «Særlige vilkår for innføring av nye gebyrer»:

- (1) Gebyrordninger kan etableres når det offentlige utfører en klart definert tjeneste overfor betaleren og det ikke betales for noe annet eller mer.

Utførelse av løyver og godkjenninger er et eksempel på en klart definert tjeneste overfor betaleren (våpeneieren som får et løyve). Kontroll av løyver og godkjenninger er på ingen måte noen slik tjeneste, dette er derimot en samfunnsoppgave som bør dekkes innen politiets ordinære bevilgninger.

Finansdepartementets rundskriv sier videre i pkt 3.3.1: «Vilkår for innføring av nye sektoravgifter»: «Det bør utvises stor tilbakeholdenhet med å innføre sektoravgifter for å finansiere statlige utgifter.»

Gebyrer i våpenforvaltningen ble utredet av Våpenlovutvalget. NVS viser her til utvalgets mindretall som uttalte (utvalgets innstilling side 145): «Mindretallet anfører at forvaltningen av skytevåpen er en del av statens oppgaver, som staten må løse uten at den enkelte våpeneier belastes særskilt. Politiets generelle forvaltning knyttet til kontroll og føring av register skiller seg prinsipielt fra behandlingen av enkeltsøknader, som fortsatt bør dekkes av et enkelt gebyr knyttet til hver innvilget ervervstillatelse.»

Siden høringsnotatet ikke beskriver hvilke konkrete gebyrer som foreslås innført, samt deres størrelse, er det enda større grunn til å være skeptisk. Det påstås at «Forslagene vil ikke medføre økonomiske konsekvenser av vesentlig betydning for publikum» (notatets punkt 5, siste avsnitt), men det er umulig å forholde seg til en slik generell påstand, uten innsikt i detaljene.

Den foreslåtte lovendringen kan oppfattes som et «carte blanche» til å innkreve gebyrer for å dekke alle sider av våpenforvaltningen, også kontroll og oppfølging av løyver og godkjenninger. Dette er betenkelig.

Hvis gebyrer for helautomatisert saksbehandling skal reduseres, fordi dette nettopp er kosteffektivt og billig, må ikke dette kompenseres ved at man innfører nye gebyrer for eksempelvis kontroll av våpenkort på skytebane (tilsvarende kontroll av kjøretøy i trafikken), kontroll av oppbevaring («hjemmebesøk») eller spesiell fem-årlig kontroll av våpensamlere eller forhandlere.

NVS er derfor skeptisk til innføring av nye gebyrer for kontroll av løyver og godkjenninger.

Avslutning

NVS ser positivt på tiltak som kan redusere tiden til saksbehandling og effektivisere våpenforvaltningen. Helautomatisert saksbehandling er i utgangspunktet positivt.

NVS er imidlertid skeptisk til å gi hjemmel for innkreving av gebyr for kontroll av løyver og godkjenninger.

NVS går ut fra at endringer til våpenforskriften som følge av de foreslåtte endringene vil komme på høring, og at det gis adgang til å uttale seg om disse.

Med vennlig hilsen

Norsk Våpenhistorisk Selskap

Hallvard Aasdalen
President

P.b. 947 Sentrum, 0104 Oslo E post: nvhs@nvhs.com Hjemmeside: www.nvhs.com	Org nr:989 133 799 Member of FESAC
---	---------------------------------------